

Sürdürülebilir Tarım ve Biyoçeşitlilik

Cirosunun %77'si tarıma dayalı ürünlerden oluşan bir gıda perakendecisi olarak Migros, kesintisiz gıda üretiminin sağlanmasını ve tarımsal üretimde biyolojik çeşitliliğin sürdürülebilir şekilde korunmasını öncelikli konular arasında konumlandırmaktadır. Migros, küresel gelişmeler doğrultusunda yerel üretimi destekleyerek doğal alanların korunmasına, ormansızlaşmayla mücadele ve biyoçeşitlilikle ilişkili risklerin azaltılmasına yönelik çalışmalar yürütmektedir. Bu doğrultuda, **Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'nde (Convention on Biological Diversity)** belirtilen çevresel gerekliliklere tam uyum sağlamak için

sürekli çaba gösterilmektedir. Bu kapsamda, yeni açılacak tüm Migros mağazaları için gerekli yasal izin ve ruhsat başvuruları titizlikle gerçekleştirilmektedir.

Migros, **Biyoçeşitlilik Politikası** çerçevesinde üreticilerle iş birliği yaparak rejeneratif, organik ve iyi tarım uygulamalarını desteklemekte, böylece biyoçeşitlilik üzerindeki dolaylı etkileri en aza indirmeye odaklanmaktadır. 2024 yılı itibarıyla sürdürülebilirlik sertifikasına sahip (organik, iyi tarım, rejeneratif vb.) meyve-sebze alımı oranı %31 olarak gerçekleşmiş olup, 2030 yılına kadar bu oranın %50'ye yükseltilmesi hedeflenmektedir.

İyi Tarım Uygulamaları - Bitkisel Üretim

Migros, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenen, tarımın izlenebilirliğini ve sürdürülebilirliğini esas alan İyi Tarım Uygulamaları (İTU) usul ve esaslarına uygun üretilen ürünleri tüketicilerle buluşturan ilk perakendeci konumundadır. İTU kapsamında üretim yapan çiftçiler ve üreticiler, denetim, analiz ve izlenebilirlik gerekliliklerini yerine getirerek yetkilendirilmiş kuruluşlardan sertifikalarını almaktadır. Süreç, kontrollü ve izlenebilir bir üretim modeliyle başlamaktadır ve üretimin her aşamasında insan sağlığına ve çevresel etkilere yönelik analizler yapılmaktadır. Ürünlerin işlenmesi ve dağıtımı da bu kapsamda kayıt altına alınmaktadır. Tarım arazilerinde yapılan toprak analizleri temel alınarak uygun bir gübreleme programı oluşturulmakta ve doğru zamanlama ile optimum miktarda gübre kullanımı sağlanmaktadır. Bu uygulama sayesinde, gereksiz kimyasal gübre ve pestisit kullanımının önüne geçilerek toprak yapısının dengesi korunmaktadır.

Migros, 2010 yılından bu yana üreticileri İyi Tarım Uygulamaları konusunda teşvik etmekte ve 327 kriter doğrultusunda üretilen İTU sertifikalı meyve ve sebze ürünlerini müşterilerine sunmaktadır. 14 yılda toplamda 1,7 milyon ton sertifikalı alım gerçekleştirilmiştir. 2024 yılında 262 tedarikçi ile iş birliği yapılarak İTU üretiminin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Meyve ve sebze kategorisinde 107 çeşit İTU sertifikalı ürün satışa sunulmuştur. 2024 yılında, bir önceki yıla kıyasla İTU'lu meyve-sebze tedarik tonajının

%10 artırılma hedefi tutturulmuştur, 2025 yılında da önceki yıla kıyasla %10 tonaj artışı hedeflenmektedir.

İyi Tarım Uygulamaları - Hayvansal Üretim

Migros, 2013 yılından bu yana hayvansal üretimde 316 farklı kritere sahip İyi Tarım Uygulamaları (İTU) sertifikalı tavuk ve hindi ürünlerini müşterileri ile buluşturmaktadır. İTU sertifikalı tedarikçilerle yapılan iş birlikleri sayesinde; süreçlerin sürdürülebilirliği sağlanmakta, hayvan sağlığı ve refahına önem veren bir üretim modeli benimsenmektedir. Hayvansal üretimde İTU prensipleri, hayvan refahı koşullarının iyileştirilmesi ve üretim zincirinin tüm aşamalarında izlenebilirlik uygulanmasını öngörmektedir. 2024 yılında 40 bin tona yakın İTU'lu tavuk ve hindi tedariki gerçekleştirilmiştir.

2024 yılında, bir önceki yıla kıyasla İTU'lu meyve-sebze tedarik tonajının %10 artırılma hedefi tutturulmuştur.

Sürdürülebilir Tarım ve Biyoçeşitlilik

İyi Tarım Uygulamaları - Su Ürünleri Yetiştiriciliği

Sürdürülebilir ve izlenebilir balıkçılık yöntemlerini desteklemek amacıyla 2022 yılında Migros tarafından İyi Balık Projesi hayata geçirilmiştir. Bu proje kapsamında, Türkiye'de yetiştiriciliği yapılan balıkların İyi Tarım Uygulamaları sertifikası sürecine dâhil edilmesi sağlanmaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenen 193 kriter doğrultusunda yetiştirilen su ürünleri, gerekli koşulları sağladıklarında İTÜ sertifikası almaya hak kazanmaktadır.

Migros'un 2030 sonuna kadar satışındaki çiftlik balıklarının (Çipura-Levrek grubu) %100'ünün sürdürülebilirlik sertifikalı olması (İTÜ, Global G.A.P, IFS vb.) hedefine karşılık, 2024 yılında bu oran %30 olarak gerçekleşmiştir.

Arıların Korunmasına Yönelik Çalışmalar

Migros, 2024 yılında yürüttüğü projeler ve etkinliklerle arıların korunması ve arıcılık faaliyetlerinin sürdürülebilir hale getirilmesi konusuna büyük önem vermiştir. Aile Kulüpleri, Halk Eğitim Merkezleri ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri iş birliğiyle farklı illerde Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) sertifikalı "Arı Yetiştiriciliği" eğitim kursları düzenlenmiş, bu kurslarla bugüne kadar 924 arı yetiştiricisi sektöre kazandırılmıştır. Eğitimlerde, arıların ekolojik açıdan taşıdığı kritik önem vurgulanmış, doğru arıcılık yöntemleri ve iyi tarım uygulamaları aktarılmıştır. Eğitimleri başarıyla tamamlayan 145 arıcıya, arıcılık kiti ve rehberlik desteği verilmiştir. Migros, Dünya

Arı Günü kapsamında 2022 yılından bu yana düzenlenen 282 etkinlikte 6 binin üzerinde kişiye ulaşarak arının ekolojik dengedeki önemini aktarmıştır. Bu çalışmalar sadece eğitimlerle sınırlı kalmamış, 20 Mayıs Dünya Arı Günü'nde bal üreticisi markaların iş birlikleri ile Genel Müdürlükte düzenlenen seminerler, tanıtım ve etkinliklerle çalışanların farkındalığının artırılması amaçlanmıştır. Ayrıca, Migros mağazalarında bulunan bal ürünlerinde de özel indirim ve Money kampanyaları düzenlenmiştir. Migros TV üzerinden yayınlanan içeriklerle de arıların önemi ve sağlığının korunmasına yönelik toplumsal farkındalık artırılmıştır.

Rejeneratif Tarım Uygulamaları

Rejeneratif (onarıcı) tarım, toprağın organik içeriğini yeniden düzenleyen ve biyolojik çeşitliliğini eski haline getirerek iklim değişikliğini tersine çevirmeye katkıda bulunan tarımsal uygulamalar bütünüdür. Migros, rejeneratif tarımın biyoçeşitlilik ve ekosistem üzerine yarattığı bu olumlu etkilerin bilinciyle rejeneratif tarım uygulamalarını yaygınlaştırmak için çalışmaktadır. Migros akademik danışmanlık olarak Onarıcı Tarım Belgelendirme Kriterleri'ni geliştirmiş, Türk Standartları Enstitüsü (TSE) onayıyla çiftçinin kullanımına sunmuştur. Bu kriterler ile toprağın sürekli verimli kalmasını ve uzun vadede karbon tutma kapasitesinin artırılmasını hedefleyen bir çerçeve oluşturulmuştur. Bu kapsamda farklı bölgelerde başlatılan projelerde intercropping (araya ekim) gibi yenilikçi yöntemler kullanılarak toprağın verimliliği, organik madde miktarı ve karbon tutma kapasitesi artırılmaya çalışılmaktadır.

Pırasa Projesi

Migros, İzmir Torbalı bölgesinde yürütülen projede, pırasa üretimi yapan bir tedarikçisi ile 3 yıllık rejeneratif tarım projesi başlatmıştır. Bu kapsamda, pırasa tarlası içerisinde ürünlerin arasına brokoli ekilerek topraktaki besin ve karbon tutumunun artırılması için çalışma yürütülmektedir. Üretim sırasında elde edilecek veriler ile toprağın besin içeriğinin zaman içinde değişimi, verimliliği, ürün kalitesindeki iyileşme ve ekolojiye etkisi takip edilecektir.

Migros, akademik danışmanlık olarak Onarıcı Tarım Belgelendirme Kriterleri'ni geliştirmiş, Türk Standartları Enstitüsü (TSE) onayıyla çiftçinin kullanımına sunmuştur.

Sürdürülebilir Tarım ve Biyoçeşitlilik

Yeşil Mercimek Projesi

Kamu ve özel sektörden iş ortakları ile yürütülen proje kapsamında, Kayseri'de yerli yeşil mercimek üretiminin artırılması amaçlanmaktadır. Şeker pancarı ekimi yapılan arazilerde münavebeye iyi bir alternatif olan yeşil mercimek ekimi yapılmaktadır. Böylece hem toprağın biyoçeşitliliği, sağlığı ve kalitesi; hem de yerli yeşil mercimek üretimi desteklenmektedir. Proje ile üretilen yerli yeşil mercimekler Migros markası altında Türkiye'nin dört bir yanındaki müşteriler ile buluşturulmaktadır. Ayrıca, yerli yeşil mercimek üretiminde araya ekim yöntemi ile onarıcı tarım kriterleri de test edilmektedir.

Bu projeler sayesinde Migros, doğal ekosistemi koruyarak verimliliği artıran ve çiftçilere sürdürülebilir gelir kaynakları sunan bir üretim modelini desteklemektedir.

Yerli Susam, Yerli Üretim Projesi

Migros 2024 yılında yerli tarım ekonomisini güçlendirmek ve sürdürülebilir tarımı teşvik etmek amacıyla Yerli Susam, Yerli Üretim projesini hayata geçirmiştir. Proje kapsamında, sözleşmeli tarım modeli ile Çukurova bölgesinde, %90'ı kadın üreticilerden oluşan bir üretici ağıyla susam ekimi gerçekleştirilmiştir. Migros'un alım garantisıyla, yeniden üretime geçen çiftçiler, ürünün dikim öncesi, hasat ve kurutma süreçlerinde zirai eğitim ve teknik destek almışlardır. Yerli susamın yanı sıra,

yerli susamla üretilen tahin ve helva ürünleri de Migros mağazalarında satışa sunulmuştur.

Anadolu Lezzetleri Projesi

Migros, biyoçeşitliliğin korunması ve kültürel mirasın yaşatılması amacıyla Anadolu Lezzetleri Projesini hayata geçirerek, kaybolmaya yüz tutmuş yerel tohumların gelecek nesillere aktarılmasını desteklemektedir. 2024 yılı itibarıyla **Anadolu Lezzetleri** markası altında yer alan 51 farklı ürün, Türkiye'nin 7 bölgesinde yer alan 25 ayrı yöreden temin edilmekte ve yaklaşık 450 Migros mağazasında tüketicilere sunulmaktadır. Migros, Anadolu'nun zengin tarımsal mirasını koruma amacıyla, yerel üreticileri destekleyerek, tohumların aslına uygun reçetelerle yöresel ve kültürel özellikleri ile ayrılan ürünlere dönüşmesini teşvik etmeye devam etmektedir.

Ormansızlaşmayla Mücadele

Migros, ormansızlaşmayla mücadeleyi 2024 yılı çevre hedefleri arasında öncelikli bir konu olarak ele almıştır. Bu kapsamda hem ağaçlandırma projelerine destek verilmekte hem de mevcut orman varlığının korunmasına katkı sağlayacak iş birlikleri yürütülmektedir.

2024 yılında Migros, Ege Orman Vakfı ile iş birliği yaparak ormanlık alanların yeniden ağaçlandırılmasına destek olmuştur. Ek olarak vakıf tarafından üretilen zeytinler, Migros mağazalarında müşterilere sunulmuş; satıştan elde edilen gelirle fidan bağışları gerçekleştirilmiştir. Migros bugüne kadar 600 bini aşkın fidan dikimine katkıda bulunmuş, Türkiye'nin farklı bölgelerindeki orman alanlarının yenilenmesini ve genişlemesini

desteklemiştir. Aynı zamanda, Migros Toptan müşterileriyle iş birliği içinde 8.450 tohum topu atılmış; doğrudan tohumların doğaya kazandırıldığı bir uygulama hayata geçirilmiştir. Ormansızlaşmayla mücadele konusunda gerçekleştirdiği ağaçlandırma projeleri ve iş birlikleri sayesinde Migros; yalnızca karbon emisyonlarının azaltılmasına değil, aynı zamanda ekolojik sistemlerin bütünlüğünü sürdürmeye de katkı sağlamaktadır.

Kâğıt Kullanımını Azaltma Çalışmaları

Ormansızlaşmayla mücadele kapsamında, atık kâğıt miktarının azaltılması, geri dönüştürülmüş veya sertifikalı malzeme kullanımının artırılması, oluşan atıkların geri dönüşüme kazandırılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultusunda;

- Mağazalarda operasyonel süreçlerin dijital ortamda takip edilmesi, yazar kasa fişlerinin kopyalarının elektronik ortamda muhafaza edilmesi, elektronik etiket, sanal market siparişlerinde teslimat formu, bilgi fişi ve fatura görüntüsünün dijital ortama taşınması, Money Kart başvurularının www.money.com.tr üzerinden yapılması ile 1.324 ton tasarruf sağlanmıştır.
- Operasyonlarda kullanılan etiket, kâğıt, kartvizit, koli, kasa rulosundaki kâğıtların 1.190 tonu endüstriyel amaçlı ormanlardan elde edilen sertifikalı kâğıt (Forest Stewardship Council-FSC) olarak kullanılmıştır.
- Operasyonel faaliyetler sonucu oluşan ve mağazada toplanan kâğıt, karton ve ahşapların geri dönüşüme gönderilmesiyle 420.114 ağacın kurtarılması sağlanmıştır.